

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 20 lipca 2017 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt IV K 470/17 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi co do K. K. skazanego prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 16 czerwca 2015 roku, prawomocnego od dnia 6 lipca 2015 roku, w sprawie V K 1244/14 na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 (trzech) lat tytułem próby, której wykonanie zarządzono w dniu 28 lutego 2017 roku, a którą skazany będzie odbywał w okresie od dnia 1 czerwca 2018 roku do dnia 31 maja 2019 roku, za przestępstwo z art. 279 § 1 kk popełnione z 3 na 4 czerwca 2014 roku;

II. Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 21 grudnia 2015 roku, prawomocnego od dnia 5 lutego 2016 roku, w sprawie V K 1052/14 na karę 1 (jednego) roku ograniczenia wolności w postaci obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym, którą skazany odbywa w formie zastępczej kary pozbawienia wolności w okresie od dnia 4 czerwca 2017 roku do dnia 2 grudnia 2017 roku, za przestępstwo z art. 288 § 1 kk popełnione w dniu 23 maja 2014 roku;

III. Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 21 grudnia 2015 roku, prawomocnego od dnia 12 lutego 2016 roku, w sprawie V K 1272/14 na karę 1 (jednego) roku ograniczenia wolności w postaci obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym, którą skazany wykonywać będzie w formie zastępczej kary pozbawienia wolności w okresie od dnia 2 grudnia 2017 roku do dnia 1 czerwca 2018 roku, za przestępstwo z art. 278 § 1 kk popełnione w dniu 12 sierpnia 2014 roku;

IV. Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 11 lutego 2016 roku, prawomocnego od dnia 18 marca 2016 roku, w sprawie IV K 14/16 na karę 10 (dziesięciu) miesięcy ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym, za przestępstwo z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 283 kk popełnione w nocy z 24 na 25 kwietnia 2015 roku;

orzekł:

1. na podstawie art. 85 § 1 i § 2 kk, art. 86 § 1 kk i art. 87 § 1 kk w miejsce jednostkowej kary pozbawienia wolności wymierzonej w wyroku opisanym w punkcie I. (V K 1244/14) oraz jednostkowych kar ograniczenia wolności wymierzonych w wyrokach opisanych w punktach II. (V K 1052/14), III. (V K 1272/14) oraz IV. (IV K 14/16) orzekł wobec skazanego K. K. karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej wobec skazanego kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawach podlegających łączeniu, tj. w dniu 15 września 2015 roku (ze sprawy V K 1272/14), w dniu 13 maja 2015 roku (ze sprawy IV K 14/16), a także w dniu 23 maja 2014 roku oraz od dnia 4 czerwca 2017 roku (ze sprawy V K 1052/14);
3. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. O. K. kwotę 147,60 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu;
4. zwolnił skazanego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

Powyższy wyrok na podstawie art. 425 § 1 i 2 kpk, art. 427 § 1 i 2 kpk, art. 444 kpk i art. 447 § 2 kpk zaskarżył w całości na korzyść skazanego obrońca skazanego K. K. zarzucając na podstawie art. 438 pkt 4 kpk rażąca niewspółmierność

kary polegającą na niedostatecznym rozważeniu okoliczności przemawiających na korzyść skazanego umożliwiających wymierzenie skazanemu kary z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji.

W konkluzji obrońca skazanego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd II instancji nie podzielił argumentacji zawartej w apelacji obrońcy mającej świadczyć o wymierzeniu K. K. kary rażąco surowej.

W pierwszej kolejności należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu meriti, iż zastosowanie w niniejszej sprawie, w zakresie warunków i możliwości wydania wyroku łącznego, miały przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 roku – o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku poz. 396), albowiem wszystkie wyroki skazujące w stosunku do K. K. uprawomocniły się po dniu 1 lipca 2015 roku, a zatem po dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej.

Przy rozpatrywaniu warunków wydania wyroku łącznego Sąd I instancji słusznie zauważył, iż zaistniały podstawy do połączenia kar orzeczonych wszystkimi wyrokami. Sąd orzekający przy objęciu wyrokiem łącznym tychże kar kierował się zasadą określoną w art. 85 § 1 kk, zgodnie z którą jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną. W myśl art. 85 § 2 kk podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 kk, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1 tego przepisu. W sprawie zachodziły podstawy do połączenia poszczególnych kar wymierzonych wobec skazanego wymienionymi wyrokami, gdyż na dzień wydawania wyroku łącznego, tj. 20 lipca 2017 roku wykonaniu w części podlegała zastępcza kara pozbawienia wolności orzeczona w zamian za karę ograniczenia wolności w sprawie V K 1052/14 (którą skazany rozpoczął odbywać od dnia 4 czerwca 2017 roku) oraz w całości zastępcza kara pozbawienia wolności orzeczona w zamian za karę ograniczenia wolności w sprawie V K 1272/14, kara pozbawienia wolności orzeczona w sprawie V K 1244/14 i kara ograniczenia wolności orzeczona w sprawie IV K 14/16 (która obecnie podlega już wykonaniu w formie zastępczej kary pozbawienia wolności). Wymierzając karę łączną Sąd I instancji zastosował zasadę asperacji zbliżoną ku zasadzie kumulacji kierując się zarówno dyrektywami wskazanymi w art. 85a kk, jak i mając na uwadze związek przedmiotowo-podmiotowy popełnionych przez skazanego przestępstw przypisanych wyrokami wydanymi w w/w sprawach.

Nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem obrońcy jakoby Sąd meriti przy wymiarze kary łącznej nie wziął w dostatecznym stopniu pod uwagę okoliczności przemawiających na korzyść skazanego, które umożliwiałyby wymierzenie skazanemu kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji. Łącząc karę pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie V K 1244/14 oraz kary ograniczenia wolności orzeczone w sprawach V K 1052/14, V K 1272/14 i IV K 14/16 Sąd oscyłował, zgodnie z treścią art. 86 § 1 kk w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa, tj. od 1 roku pozbawienia wolności, do ich sumy, tj. do 2 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności przy uwzględnieniu dyspozycji art. 87 § 1 kk, zgodnie z którą w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności sąd wymiarze karę łączną pozbawienia wolności przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności. Orzeczona wobec K. K. kara łączna w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności jest wyrazem prawidłowej oceny wszystkich istotnych okoliczności mających wpływ na wymiar kary łącznej, które nie uzasadniały zastosowania zasady pełnej absorpcji. W szczególności zauważyć należy, że zastosowanie zasady pełnej absorpcji, podobnie jak stosowanie zasady pełnej kumulacji, należy traktować jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 14 marca 2012 r., sygn. II AKa 51/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 14 marca 2013 r., sygn. II AKa 16/13). Wyrok łączny nie może ponadto wiązać się wyłącznie z korzyścią dla skazanego, o czym świadczy ugruntowane w orzecznictwie stanowisko, iż złagodzenie sytuacji skazanego w porównaniu z odrębnym wykonywaniem kar jednostkowych jest tylko możliwością, jaką otwiera kara łączna i nie może stanowić dyrektywy

jej wymiaru (Kodeks karny. Komentarz pod. red. A. Grześkowiak i K. Wiaka, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2014, s. 437, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2012 r., sygn. IV KK 184/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 listopada 2008 r., sygn. II AKa 198/08, Prok. i Pr. 2009, Nr 9, poz. 36, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 października 2007 r., sygn. II AKa 301/07, KZS 2011, Nr 5A, poz. 52). Kara łączna winna być postrzegana jako swoiste podsumowanie całokształtu działalności przestępczej sprawcy i popełnienie większej liczby przestępstw przemawia za orzeczeniem surowszej kary łącznej (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 września 2001 r., sygn. II AKa 154/01, Prok. i Pr. 2002, Nr 4, poz. 26, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 listopada 2007 r., sygn. II AKa 404/07). Sąd I instancji właściwie ocenił fakt, iż w niniejszej sprawie łącznie podlegały kary orzeczone wobec K. K. za 4 przestępstwa, co przemawia przeciwko zastosowaniu zasady pełnej absorpcji. Dostrzegając jednak związek przedmiotowo-podmiotowy popełnionych przez skazanego przestępstw wiążący się z relatywnie niedługim czasokresem przestępczej działalności (przestępstwa zostały popełnione na przestrzeni niespełna roku – od maja 2014 r. do kwietnia 2015 r.) oraz z podobieństwem czynów, które skierowane były przeciwko temu samemu dobru prawnemu, jakim jest mienie, Sąd meriti przy wymiarze kary łącznej sięgnął do zasady asperacji zbliżonej jedynie ku zasadzie kumulacji. Szczególnego uwypuklenia wymaga jeden z argumentów, który w ocenie Sądu orzekającego przemawiał za ukształtowaniem kary łącznej na powyższej zasadzie, jakim jest prognoza kryminologiczna wobec skazanego oceniana przez pryzmat zachowania K. K. w zakładzie karnym. Prognoza kryminologiczna została oceniona przez Sąd I instancji negatywnie z racji wynikającego z opinii o skazanym z dnia 27 czerwca 2017 r. bezkrytycznego stosunku K. K. do dotychczasowego trybu życia i popełnionych przestępstw, pomimo pozytywnych przejawów jego ówczesnego zachowania – udziału w zajęciach ko i właściwego zachowania wobec przełożonych. Sąd orzekający zwrócił przy tym uwagę na niedługi czas trwania izolacji penitencjarnej K. K., który w trakcie sporządzania opinii przebywał w jednostce penitencjarnej zaledwie od 3 tygodni, co wpłynęło na ocenę, iż cele kary nie zostały jeszcze wobec skazanego spełnione. Słuszność dokonanej wówczas oceny w pełni potwierdza aktualna opinia o skazanym sporządzona przez Areszt Śledczy w Ł. w dniu 2 stycznia 2018 r. Opinia sporządzona została na podstawie trwającego wówczas od 7 miesięcy pobytu K. K. w jednostce penitencjarnej i wynika z niej, że zachowanie skazanego jest oceniane jako naganne. K. K. był w tym okresie wielokrotnie karany dyscyplinarnie. Nie był nagradzany. Prezentuje niewłaściwe zachowania w stosunku do przełożonych m. in. wulgarnie komentując wydawane polecenia. Skazany deklaruje przynależność do podkultury przestępczej. Nie jest zainteresowany zatrudnieniem w warunkach izolacji penitencjarnej, choć ciąży na nim obowiązek naprawienia szkody nałożony w sprawie V K 1052/14 w wysokości ponad 16.000 zł (solidarnie ze współskazanym), z którego dotychczas się nie wywiązał. Mimo młodego wieku (aktualnie skazany ma 21 lat) oraz motywowania nie jest również zainteresowany kształceniem. Skazany, jako młodociany, odbywa karę w systemie programowanego oddziaływania (art. 95 § 1 kk), jednakże nie zrealizował zadań wynikających z indywidualnego programu oddziaływania, do czego prezentuje bezkrytyczny stosunek. Jest zatem negatywnie ustosunkowany do oddziaływań wychowawczych ukierunkowanych na realizację celów kary. K. K. w dalszym ciągu jest także bezkrytyczny w stosunku do dotychczasowego trybu życia i popełnionych przestępstw, jak również wobec zachowania prezentowanego podczas pobytu w izolacji penitencjarnej. Prognoza kryminologiczna wobec skazanego w dalszym ciągu musi być zatem oceniona negatywnie.

W świetle powyżej wskazanych okoliczności brak jest zatem podstaw do przyjęcia, że kara łączna wymierzona K. K. jest karą niewspółmiernie surową. Pojęcie niewspółmierności rażącej oznacza znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną) (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2007 r., (...) 75/07). Nie każda więc różnica w zakresie oceny wymiaru kary uzasadnia zarzut rażącej niewspółmierności, przewidzianej w art. 438 pkt 4 kpk, ale tylko taka, która ma charakter zasadniczy, a więc jest niewspółmierna w stopniu nie dającym się zaakceptować. W niniejszej sprawie tego rodzaju dysproporcja w oczywisty sposób nie zachodzi, a wymierzona K. K. kara łączna 2 lat pozbawienia wolności, w obliczu dyrektyw wymiaru kary łącznej wskazanych w art. 85a kk, to jest celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, nie tylko nie może być uznana za nadmiernie surową w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk, ale jest karą właściwą i zasadną.

Reasumując, należy zauważyć, iż zarzut i argumenty podnoszone w apelacji stanowią w istocie polemikę z prawidłowymi ustaleniami i rozstrzygnięciem Sądu I instancji. Nie znajdując zatem żadnych podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd odwoławczy na podstawie art. 437 § 1 kpk utrzymał w mocy zaskarżony wyrok łączny.

Ponieważ K. K. w toku postępowania przed Sądem II instancji korzystał z pomocy obrońcy wyznaczonego z urzędu, na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714) zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. O. K. kwotę 147,60 zł tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym uwzględniając kwotę należnego podatku od towarów i usług

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 624 § 1 kpk zwalniając K. K. od ich ponoszenia. Powyższe jest skutkiem uznania, iż uiszczenie kosztów sądowych przez skazanego z uwagi na jego aktualną sytuację materialną z racji pobytu w jednostce penitencjarnej, w której nie jest zatrudniony, byłoby dla niego zbyt uciążliwe.